

SCHOOLBREDE START

Samenvatting

De titel van de Grote Rekendag van 2021 is 'Op rekenreis'. De dag start met een bijeenkomst op het schoolplein waarbij de leerkrachten rondlopen met koffers en reistasen. Daarop staan letters en cijfers die samen 'op rekenreis 2021' vormen. Tijdens het rondlopen zetten de leerkrachten een voor een hun koffer of tas vooraan neer, zodat de tekst verschijnt. De Grote Rekendag is geopend! Dan zingt de hele school het lied dat bij deze Grote Rekendag hoort.

Vorbereiding per groep

Materiaal

- muziek van het lied via groterekendag.nl
- liedtekst

Extra

- Laat de kinderen vooraf een klein voorwerp (als dit lastig is, volstaat een foto) meenemen van iets wat ze altijd meenemen of zien als ze op reis gaan. Helemaal mooi is het als het voorwerp iets te maken heeft met getallen of met wiskunde. De kinderen kunnen ook hun favoriete (avonturen-) boek over reizen meenemen.
- De leerkrachten kunnen denken aan accessoires zoals verrekijkers of reis/avonturierskleding.

Vorbereiding schoolbreed

Materiaal

- muziek van het lied via groterekendag.nl
- liedtekst
- 15 koffers of tassen met daarop de letters en cijfers 'op rekenreis 2021', eventueel uit te printen via groterekendag.nl/materiaal

Vorbereiding

- Ruim een plek in op het schoolplein waar de koffers en tassen goed in het zicht kunnen staan voor de kinderen.
- Zorg dat het lied op de muziekinstallatie klaarstaat.

Activiteit

- De leerkrachten lopen in hun reis/avonturierskleding met de koffers en tassen rond op het schoolplein en maken praatjes met de kinderen. Wanneer de schoolbel gaat, lopen ze een voor een naar de zichtbare plek en zetten daar hun koffer neer. Welke tekst komt tevoorschijn? Laat de kinderen lezen. Open een van de koffers en haal daar iets uit (een grote landkaart, confetti, een dierenknuffel of iets dergelijks).
- De kinderen zingen gezamenlijk het lied.

Maak eventueel foto's van de schoolbrede start en deel ze via Twitter: [#GroteRekendag](https://twitter.com/GroteRekendag). Kijk op Twitter ook naar de inzendingen van andere scholen.

GROEP 1 EN 2 | DE GROTE REKENREIS

In dit hoofdstuk zijn de activiteiten voor groep 1 en 2 beschreven.

Deze ochtend maken de kinderen een grote rekenreis, met de bus. Ze stoppen in verschillende landen en gaan daar aan de slag met rekenkundige onderwerpen die bij het land passen.

De indeling van de ochtend is als volgt:

Schoolbrede start (15 min)

Zie hoofdstuk 'Schoolbrede start'. Blik aan het begin van de dag met de kinderen terug op de schoolbrede start en hun inbreng daarin.

Deel 1 – Kringactiviteit (30 min)

Tijdens de startactiviteit staan de stoeltjes niet in een kring, maar opgesteld zoals in de bus. Aan de hand van een grote koffer wordt de reis geïntroduceerd.

Deel 2 – Circuit (45 min)

Er zijn 5 activiteiten:

- 1 Vlaggen kleuren (Nederland)
- 2 Patatzak knutselen (België)
- 3 Engelse drop maken (Engeland)
- 4 Pizza bakken (Italië)
- 5 Op safari (Zuid-Afrika)

Deel 3 – Landen verkennen in de speelzaal (60 min)

Er zijn 4 activiteiten:

- 1 Jeu de boules spelen (Frankrijk)
- 2 Toren bouwen (Italië)
- 3 Piramide bouwen (Egypte)
- 4 Kangoeroe-estafette (Australië)

Afsluiting (10 min)

Korte terugblik op de activiteiten van de ochtend.

Deel 2 en 3 kunnen eventueel omgewisseld worden.
Maak foto's van het werk dat de kinderen maken.

GROEP 1 EN 2 | DEEL 1

Kringactiviteit

30 minuten

Materiaal

- 1 leeg paspoort per kind (werkblad 1)
- powerpointpresentatie 'De Grote Rekenreis' op groterekendag.nl/materiaal
- een grote koffer
- spullen die je meeneemt op reis, zoals een handdoek en een zwembroek, en ook een aantal voorwerpen die niet in de koffer passen, zoals een opgeblazen zwmband of luchtbed of een uitgeklapte paraplu
- eventueel: verkleedkleden voor jezelf, als reisleder

Vorbereiding

- Zet de powerpointpresentatie klaar.
- Leg de voorwerpen in het zicht.
- Zet de stoeltjes in een bus-opstelling.

Activiteit

- Vertel de kinderen dat ze vandaag met de bus op reis gaan. *Hoe zit je in de bus?* (twee aan twee) Laat kinderen iets vertellen over eigen ervaringen met het reizen met de bus.
- Laat een paar kinderen iets vertellen over de voorwerpen. Geef de ruimte om te vertellen wat ze bij hen oproepen. Wanneer geen van de kinderen over vakantie of reizen begint, kun je vragen stellen als: *Heb je een van deze dingen weleens gebruikt? Wanneer was dat?*
- Vraag of alle spullen in de koffer passen. Laat enkele kinderen helpen inpakken. Zien ze zelf dat als iets ingeklapt of opgevouwen wordt, het dan wel in de koffer past? Door de opgeblazen objecten zelf leeg te laten lopen, ontdekken ze dat leeglopen misschien niet zo snel gaat als ze verwachten.
- Bekijk samen de powerpointpresentatie. Laat enkele kinderen iets zeggen over de afbeeldingen. Geef aan voor welke landen de afbeeldingen staan:
 - de vlag – Nederland
 - de puntzak voor frietjes – België
 - de Engelse drop – Engeland
 - de pizza – Italië
 - de safari – Zuid-Afrika
 - jeu de boules – Frankrijk
 - de toren van Pisa – Italië
 - de piramide – Egypte
 - de kangoeroes – Australië
 Vertel dat de reis vandaag langs al deze plekken gaat.
- Deel de paspoorten uit. Vertel dat ze deze straks nodig hebben als ze uit de bus stappen. Kinderen die dat willen, kunnen tijdens het circuit hun paspoort invullen en er een 'pasfoto' van zichzelf in tekenen.

Extra

- Maak een kring en zet de koffer in het midden. Maak met de kinderen de busopstelling.
- Bespreek samen of je graag in de bus zit en zo ja, waarnaartoe?

GROEP 1 EN 2 | DEEL 2

Circuit

45 minuten

Materiaal

Zie de beschrijving van de 5 circuitactiviteiten. Extra: powerpointpresentatie 'De Grote Rekenreis' op groterekendag.nl/materiaal.

Vorbereiding

- Maak groepjes van 4 kinderen. Ieder groepje doet 2 activiteiten.
- Leg de materialen klaar in hoeken of op tafelgroepjes.
- Zet de powerpointpresentatie klaar als je dat nog niet bij de kringactiviteit hebt gedaan.

Activiteit

- De activiteiten zijn:
 - 1 Vlaggen kleuren (Nederland)
 - 2 Patatzak knutselen (België)
 - 3 Engelse drop maken (Engeland)
 - 4 Pizza bakken (Italië)
 - 5 Op safari (Zuid-Afrika)
- Herhaal de eerste powerpoint-dia's, van de Nederlandse vlag tot en met de safari. Laat bij iedere dia een groepje uit de bus stappen. Zeg steeds kort wat elk groepje gaat doen, bijvoorbeeld: *We beginnen in Nederland. Het eerste groepje mag hier uitstappen. Jullie gaan vlaggen bedenken!*
- Laat de kinderen na ongeveer een kwartier weer 'instappen'. Ze zitten dan weer in busopstelling. Vertel dat de kinderen opnieuw een stuk gaan rijden. Herhaal de dia's en laat de groepjes op een andere plek uitstappen.

Extra

- Laat kinderen die dat willen uit de bus stappen om hun paspoort te voorzien van een 'pasfoto', hun vlag en andere persoonlijke informatie.
- Onderbreek de busreis voor kinderen die naar de wc moeten of als er tussendoor een hapje gegeten gaat worden.

GROEP 1 EN 2 | DEEL 2

Circuit

Circuitactiviteit 1 – Vlaggen kleuren (Nederland)

Materiaal

- 1 werkblad met vlaggen per kind (werkblad 2)
- 4 rode, 4 witte en 4 blauwe stroken papier
- 4 rode en 4 blauwe kleurpotloden

Activiteit

- De kinderen verkennen op informeel niveau hoeveel verschillende combinaties je kunt maken met 3 kleuren.
- Vraag hoe de Nederlandse vlag eruitziet. Laat de kinderen deze neerleggen met de stroken. Vraag of deze kleuren ook in een andere volgorde gelegd kunnen worden, zodat er een nieuwe vlag ontstaat.
- Ga na hoeveel verschillende combinaties de kinderen kunnen bedenken. Per vlag mag elke kleur maar 1 keer gebruikt worden. Laat de vlaggen die met de stroken neergelegd zijn, steeds op het werkblad kleuren. Er zijn 6 verschillende vlaggen mogelijk.

Extra

- Stel vragen tijdens de activiteit en in de bespreking. *Hoeveel verschillende vlaggen hebben jullie (al) gemaakt? Hoeveel verschillende vlaggen denken jullie dat er te maken zijn? Hoe kun je erachter komen of je ze allemaal hebt?*
- Geef er een vierde kleur bij, bijvoorbeeld oranje. Dan zijn er 24 combinaties mogelijk.

Circuitactiviteit 2 – Patatzak knutselen (België)

Materiaal

- een afbeelding van een patatzak (werkblad 3)
- 1 vel stevig A4-papier per kind
- plakband of lijm en kwasten
- eventueel: 'patat' om in de patatzak te doen, zoals Kapla of ijsstokjes

Activiteit

- Laat de kinderen een patatzak maken. Dit mag een puntzak zijn, maar laat kinderen die dat willen experimenteren met een andere vorm.

Extra

- Laat zien dat je de puntzak kunt maken zonder plakken door een vel A4 te vouwen. Zie bijvoorbeeld <https://www.youtube.com/watch?v=FyFvAPSdz0o>.
- Daag de kinderen uit de zak te vullen met 'patat' met bijvoorbeeld Kapla of ijsstokjes.
- Maak er een wedstrijd van: in welke patatzak past het meest?

Circuitactiviteit 3 – Engelse drop maken (Engeland)

Kies uit:

- 3.1 Engelse drop maken van papier
- 3.2 Engelse drop maken van klei of vergelijkbaar materiaal

Variante 3.1 – Engelse drop maken van papier**Materiaal**

- een afbeelding van Engelse drop (werkblad 4) of echte Engelse drop
- gekleurde papieren stroken van 5 cm breed
- gekleurd papier in allerlei vormen: cirkel, vierkant, rechthoek
- scharen, lijm en kwasten

Activiteit

- Laat de kinderen de Engelse drop bekijken. Welke vormen zien zij?
- Vertel dat zij grote Engelse drop gaan maken van papier. Geef de ruimte om te ontdekken hoe ze dat kunnen doen.

Extra

- Laat zien hoe je een strook gebruikt als plakstrook. Knip deze aan beide kanten ongeveer 1 cm in. Vouw het ingeknipte deel om en smeer lijm op de rand van de vorm (cirkel, vierkant, rechthoek). Vervolgens plak je de strook erop. Op deze manier verbind je de strook en de vorm met elkaar.

- Knip de kleine cirkels zelf uit, zodat de kinderen hier geen tijd aan hoeven te besteden.
- Daag de kinderen uit eigen Engelse drop te ontwerpen en te maken.
- Laat de Engelse drop op het platte vlak maken.

GROEP 1 EN 2 | DEEL 2

Circuit

Variant 3.2 – Engelse drop maken van klei

Materiaal

- afbeelding van Engelse drop (werkblad 4) of echte Engelse drop
- klei of vergelijkbaar materiaal, zoals papier-maché of zoutdeeg (eventueel gekleurd met voedingskleurstof)
- 4 placemats

Activiteit

- Laat de kinderen de Engelse drop bekijken. Welke vormen zien zij?
- Vertel dat zij grote Engelse drop gaan maken van klei. Geef de ruimte om te ontdekken hoe ze dat kunnen doen.

Extra

- Laat zien hoe je vormen maakt van klei. Leg eventueel kartonnen vormen (cirkel, driehoek, vierkant) als voorbeeld neer; deze kunnen de kinderen gebruiken tijdens het kleien.
- Daag de kinderen uit eigen Engelse drop te ontwerpen en te maken.

Circuitactiviteit 4 – Pizza bakken (Italië)¹

Materiaal

- ingrediënten voor pizza, uitgeknipt, per groepje (werkblad 5AB)
- een grote cirkel van bruin papier, ter grootte van een pizza, per groepje
- 4 scharen, lijm en kwasten

Activiteit

- Vertel dat de kinderen zelf een pizza gaan maken. Laat ze vertellen welke ingrediënten ze lekker vinden op een pizza.
- Leg de cirkel op tafel: dit is de pizza. Vertel dat ze deze mogen verdelen, zodat iedereen een even groot stuk krijgt. Hebben de kinderen een idee hoe ze dit kunnen doen?
- Laat de ingrediënten zien. Vraag de kinderen te bedenken hoe ze de ingrediënten zo kunnen verdelen dat elk kind evenveel krijgt. Laat de kinderen overleggen. Start met 1 plak kaas, dan 2 plakken ham, dan 3 tomaten en dan de 6 schijven ananas. Hoe kun je dit eerlijk verdelen met 4 kinderen? Hoeveel krijgt ieder kind dan? Hoe moet je knippen om het eerlijk te verdelen?
- Als de kinderen het eens zijn, kunnen ze de ingrediënten verdelen en ieder op hun deel van de pizza plakken.

Extra

- Pas het niveau aan door het aantal ingrediënten aan te passen. 2 tomaten eerlijk delen met 4 kinderen is makkelijker dan 3 tomaten.
- Laat de kinderen zelf een ingrediënt bedenken voor op de pizza.

¹ Op basis van 'Pizzaparty' uit Rekenplein, Malmberg 2020.

GROEP 1 EN 2 | DEEL 2

Circuit

Circuitactiviteit 5 – Op safari (Zuid-Afrika)

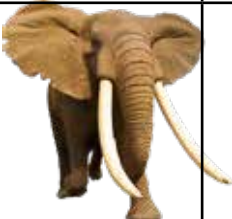
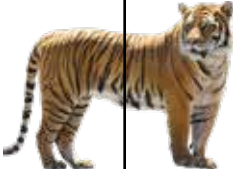

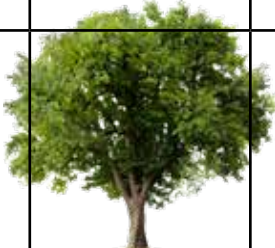

Materiaal

- afbeeldingen van dieren (werkblad 6)
- speelgoedbus
- 1 codeblad (werkblad 7) per kind
- tape of krijt
- 4 schrijfpotloden en een gum

Vorbereiding

- Maak een raster van 6 x 6 op het bord.
- Plak de dieren en bomen van werkblad 6 in het raster, volgens het onderstaande voorbeeld.
- Zet de speelgoedbus klaar.

einde

start

Activiteit

- Vertel de kinderen dat ze op safari gaan. Vraag ze een weg te zoeken die langs alle dieren gaat. Laat ze de bus gebruiken om de juiste route te vinden. De bus kan niet door een boom of een dier heen.
- Laat de route intekenen op het bord. Of laat de route als een code noteren op werkblad 7. Het aantal hokjes dat je in een richting gaat, bepaalt het cijfer.

De code	
1	↑
2	→
1	↓
3	→
5	↑
6	←

Extra

- Voeg meer dieren toe (op werkblad 6 staan ook nog een aap en een neushoorn) om de codering uitdagender te maken.
- Geef een leeg codeblad, zonder pijlen.
- Laat de code in stippen weergeven in plaats van cijfers.
- Verander de dieren van plaats en laat een nieuwe code maken.
- Bied de kans dit later af te maken, als deze activiteit veel tijd neemt.

GROEP 1 EN 2 | DEEL 3

Landen verkennen in de speelzaal

60 minuten

Materiaal en voorbereiding

Zie de beschrijving van de 4 speelactiviteiten.

Activiteit

De activiteiten zijn:

- 1 Jeu de boules spelen (Frankrijk)
- 2 Toren bouwen (Italië)
- 3 Piramide bouwen (Egypte)
- 4 Kangoeroe-estafette (Australië)

Speelactiviteit 1 – Jeu de boules spelen (Frankrijk)

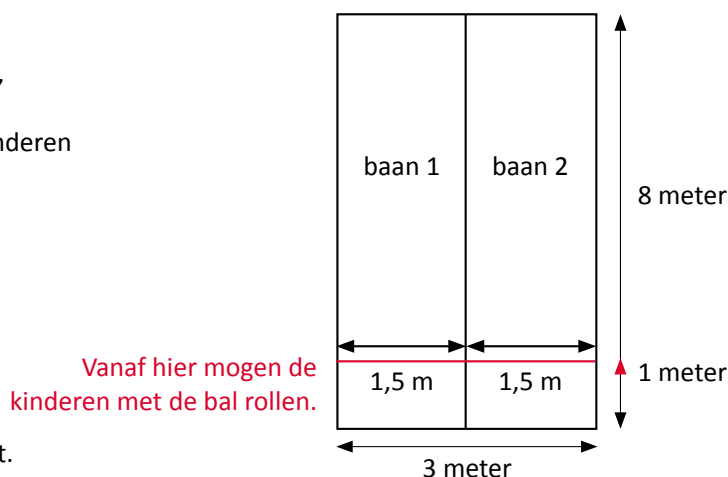
- een jeu de boules-set of vergelijkbare ballen, zoals tennis- of hockeyballen en een klein balletje
- stroken papier van ongeveer 5 cm breed en 50 cm lang, 1 strook per team
- 1 schaar per team
- 1 potlood per team

Vorbereiding

- Zet een jeu de boules-veld uit. Bakken het veld af, zodat de ballen niet overal heen kunnen rollen. Trek een streep. Vanaf deze streep mogen de kinderen met de bal rollen. Kies voor 1 of 2 banen, afhankelijk van de groepsgrootte.
- Maak teams. Kies uit:
 - 1 tegen 1
 - 2 tegen 2
 - 3 tegen 3

Activiteit

- Een van de teams rolt het kleine balletje, het but.
- De teams rollen om de beurt de ballen, totdat deze op zijn. Ze proberen met de bal zo dicht mogelijk bij het but te komen.
- Laat de teams kijken: welke ballen liggen het verst van het but? Deze afstand hoeven de kinderen niet te meten. Dan gaan de kinderen verder kijken. Welke ballen liggen dicht bij het but? Voor de eigen bal die het dichtstbij ligt, nemen de kinderen een strook om te meten. Laat de strook tussen de bal en het but leggen, en afknippen wat te veel is.
- Laat de teams de stroken vergelijken. *Welke strook is het langst? Welke het kortst?* Als je de kortste strook hebt, dan betekent dit dat deze afstand het kleinst is. Dit team heeft dan gewonnen. Vervolgens start het spel opnieuw.

Extra

- Laat een kind voordoen hoe je de stroken gebruikt bij het meten.
- In plaats van de stroken af te knippen, kun je de strook vouwen en er een streepje op tekenen. Op deze manier kun je verschillende metingen op 1 strook zetten.
- Geef ander materiaal om mee te meten, zoals touwtjes, Lego of Duplo of meet voetje voor voetje. Vraag de kinderen naar de voor- en nadelen van iedere vorm.
- Welk team krijgt de bal het dichtstbij het but? Bewaar de stroken en schrijf de namen van de kinderen erop. Zo kun je naderhand vergelijken.
- Verander de afstand van de streep. Een grotere afstand is moeilijker dan een kleinere afstand.

GROEP 1 EN 2 | DEEL 3

Landen verkennen in de speelzaal

Speelactiviteit 2 – Toren bouwen (Italië)

Deze activiteit kan ook in deel 2 gedaan worden.

Materiaal

- blokken in verschillende vormen, van Duplo of ander bouw materiaal
- afbeelding van de toren van Pisa (werkblad 8)

Vorbereiding

- Leg het bouw materiaal op een plek waar er geëxperimenteerd kan worden met het bouwen van een scheve toren. Houd er rekening mee dat de toren kan omvallen.

Activiteit

- Bekijk samen de afbeelding van de toren op werkblad 8. Vraag de kinderen wat hun opvalt. Vertel dat het de scheve toren van Pisa is.
- Vraag ze een eigen scheve toren te bouwen. Wijs ze op het beschikbare materiaal.

Extra

- Laat de keuze van het bouw materiaal vrij, maar ondersteun bij de keuze.
- Markeer op de muur hoe hoog de verschillende scheve torens geworden zijn.
- Maak er een wedstrijd van. Wie kan de hoogste scheve toren bouwen? Wie kan de scheefste toren bouwen?

GROEP 1 EN 2 | DEEL 3

Landen verkennen in de speelzaal

Speelactiviteit 3 – Piramide bouwen (Egypte)**Materiaal**

- ca. 30 nieuwe, volle wc-rollen
- afbeelding van een piramide (werkblad 9)

Activiteit

- Bespreek de afbeelding van de piramide. Weten de kinderen wat voor bouwwerk dit is? Hoe noem je deze vorm? Wat zijn de kenmerken van deze vorm? Laat benoemen dat een piramide aan de onderkant breed is en bovenaan uitkomt in een punt. Bespreek ook de stevigheid van het bouwwerk.
- Vertel dat de kinderen een piramide gaan bouwen met de wc-rollen. Laat ze overleggen hoe ze willen gaan bouwen.
- Bespreek na afloop het resultaat. *Zit de driehoekige vorm in de piramide, breed van onderen en in een punt naar boven? Is het een stevig bouwwerk geworden? Waar zie je dat aan?*

Extra

- Pas het niveau van bouwen aan de groep aan. Een piramide tegen een wand aan bouwen is makkelijker dan driedimensionaal los in de ruimte.

Speelactiviteit 4 – Kangoeroe-estafette (Australië)**Materiaal**

- 1 afbeelding van een kangoeroe per team (werkblad 11)
- 6 hoepels
- 6 pionnen
- 2 skippyballen

Vorbereiding

- Maak 2 keer een parcours over de lengte van de speelzaal. Begin en eindig met een hoepel. Leg in het midden ook een hoepel neer. Zet 3 pionnen verdeeld neer over het parcours. Leg een skippybal in de starthoepel.
- Maak 2 teams van 4 kinderen. Geef elk kind een nummer, van 1 t/m 4. De kinderen zitten achter de starthoepel bij hun eigen parcours.

Activiteit

- Op het startsignaal beginnen de nummers 1 van beide teams. Met het plaatje van de kangoeroe in de hand leggen ze op de skippybal het parcours zo snel mogelijk af.
Ze huppen 1 keer in de eerste hoepel, 2 keer in de tweede, en 3 keer in de derde hoepel.
Ze huppen 1 rondje om de eerste pion, 2 rondjes om de tweede en 3 rondjes om de derde pion.
Na de laatste hoepel huppen ze rechtstreeks terug naar start.
Ze geven het plaatje van de kangoeroe aan de nummers 2, die dan van start kunnen. Zo leggen alle kinderen het parcours af. De nummers 4 leggen het plaatje van de kangoeroe neer in de achterste hoepel en huppen met lege handen terug.
- Het team dat het parcours het snelst heeft afgelegd, heeft gewonnen.

GROEP 1 EN 2 | AFSLUITING

10 minuten

Materiaal

- het werk en de foto's die tijdens de Grote Rekendag gemaakt zijn

Vorbereiding

- Zorg dat foto's op het digibord getoond kunnen worden, bijvoorbeeld door ze in een powerpointpresentatie te zetten.
- Laat de kinderen weer in de bus plaatsnemen.

Activiteit

- Vertel dat de Grote Rekenreis bijna afgelopen is. Vraag wat de kinderen hebben meegemaakt, wat ze bijzonder vonden en wat ze thuis kunnen vertellen over de activiteiten. Bekijk samen de foto's.

Extra

- Laat kinderen hun werk mee de bus in nemen, om te laten zien. Vraag ze in ieder geval het paspoort te laten zien.
- Vraag kinderen om iets te vertellen bij een foto van deze dag.
- Vraag wat de kinderen hun ouders willen laten zien.
- Geef het paspoort mee naar huis.